

nationaal programma groningen

Concept verslag Algemeen Bestuur Nationaal Programma Groningen

Datum: 23 juni 2022

Tijd: 15:00-18:00 uur

Locatie: Hendrik Westerstraat 24, Ten Boer (Raadzaal)

Aanwezig:

Johan Remkes - Nationaal Programma Groningen

Siem Jansen - Nationaal Programma Groningen

Koen Schuiling - gemeente Groningen

Melissa van Hoorn - provincie Groningen

Adriaan Beenen - ministerie van Economische Zaken en Klimaat (vervangt Esther Pijs)

Cora-Yfke Sikkema - gemeente Oldambt

Adriaan Hoogendoorn - gemeente Midden-Groningen

Annalies Usmany-Dallinga - gemeente Eemsdelta

Henk Jan Bolding - gemeente Het Hogeland

Herman Rinket - Groninger Gasberaad

Marijke Folkers - vertegenwoordiger vanuit de landbouw

Jouke de Vries - vertegenwoordiger vanuit de kennisinstellingen

Afwezig:

Mirjam Wulfse - provincie Groningen

Tamara Kroll - vertegenwoordiger vanuit de zorginstellingen

Ton Runneboom - vertegenwoordiger namens het thema chemie

Nr.	Agendapunt
1.	Opening, vaststelling agenda - Chris Kuijpers heeft een andere functie bij BZK en is daarmee geen lid meer van het bestuur van Nationaal Programma Groningen. Opvolging is nog niet bekend. - Een aantal bestuursleden is vandaag afwezig. De voorzitter heeft de dringende oproep gedaan om in het vervolg allemaal aanwezig te zijn bij de bestuursvergaderingen.
	<i>Ter besluitvorming</i>
2.	Jaarverslag 2021 Het jaarverslag 2021 lag ter vaststelling voor. Naar aanleiding van het jaarverslag is gevraagd naar de oorzaak van het grote aantal afgewezen aanvragen voor het Impulsloket en Loket Leefbaarheid. Daarop is aangegeven dat dat beeld voor Loket Leefbaarheid niet correct is en dat voor het Impulsloket geldt dat de aanvragen worden getoetst door een kritische commissie, maar dat het beschikbare bedrag wel ieder jaar volledig wordt benut.

nationaal programma groningen

	Daarnaast heeft het bestuur kennisgenomen van de twee bijbehorende notities met nadere duiding over de voortgang en een verschillenanalyse m.b.t. betalingen van de Rijksoverheid in het kader van het nationaal programma. Naar aanleiding van de verschillenanalyse besluit het bestuur op een later moment te bepalen hoe de vrijgekomen middelen aan te wenden. <u>Besluit:</u> - Het bestuur stemt in met het jaarverslag 2021 en publicatie ervan.
3.	Imagoverbetering (merkmanagement) In het najaar van 2021 is er vanuit het bestuur van Nationaal Programma Groningen, de stuurgroep van het Akkoord van Groningen en de Strategische Agenda 2030 een bestuurlijke opdracht gegeven aan de kerngroep imagomonitor om te komen tot een aanpak voor een integrale merkstrategie voor Groningen. Een terugkoppeling van het proces tot nu toe en een voorstel voor het vervolg lag voor. Het bestuur heeft waardering uitgesproken voor de aanpak. Verder is gevraagd naar hoe dit traject zich verhoudt tot de Top Dutch campagne, waar de provincie financieel aan bijdraagt. Melissa van Hoorn gaat dit na en komt daarop terug. <u>Besluit:</u> - Het bestuur heeft kennisgenomen van de terugkoppeling en stemt in met het voorstel voor het vervolgtraject rondom imagoverbetering.
4.	Vergaderplanning De vergaderplanning voor het bestuur in 2023 lag voor. <u>Besluit:</u> - Het bestuur stemt in met de voorgestelde vergaderdata voor vergaderingen van het bestuur in 2023.
5.	Vacatures De voorzitter stelt naar aanleiding van gevoerde gesprekken voor om de volgende kandidaten te benoemen tot lid van het AB: - Anita Winter - vertegenwoordiger vanuit het bedrijfsleven - Frans Keurentjes - vertegenwoordiger vanuit de landbouw Er vindt nog een gesprek plaats met een kandidaat voor de positie van vertegenwoordiger vanuit de woningbouwcorporaties. Mogelijk leidt dit binnenkort nog tot een voordracht. Dit was de laatste vergadering van Marijke Folkers. De voorzitter heeft haar bedankt voor haar inzet de afgelopen jaren, die vanuit een positief-kritische invalshoek sterk gericht was op samenwerking en het realiseren van blijvende effecten. <u>Besluit:</u> - Het bestuur benoemt Anita Winter en Frans Keurentjes tot lid van het AB.

nationaal programma groningen

6.	Concept verslag AB 4 april 2022 Het verslag van de vergadering op 4 april 2022 lag ter vaststelling voor. <u>Besluit:</u> - Het bestuur stemt in met het verslag van de vergadering van 4 april 2022.
7.	Koers Nationaal Programma Groningen In het AB en DB is afgesproken om voor de zomer tot besluitvorming te komen over verschillende aspecten van het nationaal programma. Het bestuur heeft gesproken over de brief (met oplegger) van de voorzitter met een aantal voorstellen m.b.t. de toekomstige inhoudelijke koers, het financiële kader en governance als basis voor nadere besluitvorming over het nationaal programma in de periode na 2022. Ook heeft het bestuur kennisgenomen van de eerste uitwerking van vier 'baanbrekers': Fascinating, circulaire economie, HTRIC en HyNorth. Het bestuur onderschrijft dat in de volgende fase van Nationaal Programma Groningen ingezet zou moeten worden op een aantal grootschaligere projecten. Tegelijkertijd is het belang van de huidige programma's/projecten benadrukt. De volgende aandachtspunten zijn gemarkeerd: • Lokale programma's zijn opgesteld met veel input vanuit de samenleving (zoals inwoners en ondernemers). Het is belangrijk om daar verder mee te gaan. • Het is van belang om altijd een koppeling te maken tussen grootschalige projecten en dat wat op kleinere schaal in gemeenten gebeurt. • Er moet niet ten onrechte het beeld ontstaan dat lokale programma's minder van betekenis zijn. • Nationaal Programma Groningen is bedoeld om inwoners te compenseren voor gevolgen van de aardbevingsproblematiek. Projecten op lokaal niveau zijn noodzakelijk om te werken aan het herstel van vertrouwen. Ook voor de grootschaligere projecten is het noodzakelijk dat er draagvlak bestaat en het uitlegbaar is voor inwoners en lokale ondernemers. • Voor toekomstige projecten is het van belang dat deze minder sterk worden begrensd door gemeentegrenzen, maar dat bovenlokale verbindingen worden gelegd door intensiever samen te werken. • Bij het uitwerken van de baanbrekers is een koppeling met STAG (Strategische Toekomstagenda Groningen) en andere fondsen van belang. • Over governance kan op een later moment definitief besloten worden, waarbij vertegenwoordiging van de regio en maatschappelijke partijen, slagvaardigheid en goede verantwoording van bestede middelen van belang zijn. • Om de lokale programma's uit te kunnen voeren is continuïteit van belang. Hiervoor is meer nodig dan de huidige trekkingsrechten, bijvoorbeeld om in gang gezette succesvolle bewegingen (in de vorm van pilots) een vervolg te kunnen geven. Daarom hebben gemeenten voorgesteld om 50% van de nog beschikbare middelen toe te kennen aan de lokale programma's volgens de eerder gehanteerde verdeelsleutel. Hiertoe hebben zij het volgende amendement ingediend: <i>"Om te komen tot een goed gesprek over het vervolg van het NPG moet er als eerste duidelijkheid zijn over de voortgang van de lokale plannen en de bijbehorende financiering. Daarom besluit het bestuur dat nog niet verplichte en nog niet uitgegeven middelen uit de eerste tranche door een</i>

nationaal programma groningen

gemeente of provincie ook na 2022 zonder aanvullende voorwaarden beschikbaar blijven voor de betreffende overheid. Het bestuur besluit ook om in 2022 50% van de middelen (a.k.a. 'het derde kwart' ter hoogte van € 114,75 miljoen) toe te kennen aan de lokale programma's volgens de eerder gehanteerde verdeelsleutel, zonder inhoudelijke aanvullende voorwaarden of richtlijnen. De lokale en provinciale overheden hebben wel een inspanningsverplichting om bij de start van alle, nog nieuw te ontwikkelen en aan te vragen projecten, te kijken naar waar we inhoudelijk meer kunnen samenwerken met als doel de brede welvaart in de regio nog meer te kunnen versterken".

De discussie in het bestuur heeft geleid tot de volgende besluiten naar aanleiding van de voorzittersbrief:

1. Het bestuur bedankt de beoordelingscommissie voor het gedegen advies en neemt de aanbevelingen over, met de kanttekening dat niet iedereen het eens is met de opmerkingen die de commissie heeft gemaakt over de uitvoeringskracht.
2. De baanbrekers worden verder uitgewerkt zodat deze alle vier van gelijksoortige kwaliteit worden. Het bestuur onderschrijft het streven voor de volgende fase van Nationaal Programma Groningen naar grootschaligere projecten met meer structurele effecten, aansluitend bij een aantal transitieopgaven, ook om de financiële hefboomfunctie van Nationaal Programma Groningen voor andere financieringsbronnen, gericht op een grotere multiplier, te optimaliseren. In lijn hiermee geeft het bestuur het programmabureau opdracht om in 2022 te komen tot een voorstel voor een financieringsstrategie in overeenstemming met de provincie en een financieel dekkingsvoorstel voor het ontwikkelen en 'trekken' van projectvoorstellen (procesgeld).
3. Het bestuur geeft de coördinatiegroep opdracht om uiterlijk in september inzichtelijk te maken op welke terreinen er kansrijke mogelijkheden bestaan voor regionale samenwerking. De onderwerpen werken en leren, gezondheidszorg en biodiversiteit en toeristische natuurontwikkeling zijn suggesties die het bestuur meegeeft voor deze uitwerking. Het bestuur besluit daarmee, in tegenstelling tot het geformuleerde beslispunt 4 uit de voorzittersbrief, de beoordelingscommissie op dit moment geen opdracht te geven om op een aantal terreinen alleen nog maar bovenlokale samenwerkingsprojecten goed te keuren.
4. Het bestuur geeft de beoordelingscommissie opdracht om naast de bestaande randvoorwaarden nog explicieter te toetsen op de volgende criteria: stijgt een project uit boven de normale lokale verantwoordelijkheid, kan een project uiteindelijk op eigen benen staan en is het uitvoeringsgereed.
5. Het bestuur besluit om nu nog geen afspraken te maken voor de financiële bestemming vanaf 2023. Het bestuur onderschrijft het uitgangspunt dat nog niet verplichte en nog niet uitgegeven middelen uit de eerste tranche door een gemeente of provincie ook na 2022 beschikbaar blijft voor de betreffende overheid. De gemeenten kunnen door met de huidige programma's zoals vastgesteld door raden en Staten en brengen op korte termijn in kaart wat de financiële consequenties daarvan zijn op basis van de actuele situatie.
6. Er vindt geen tussentijdse integrale evaluatie plaats in 2023. Het moment waarop deze evaluatie wel plaatsvindt is nader te bepalen. Deze werkwijze zal, nadat het algemeen bestuur hiertoe heeft besloten, wel moeten worden voorgelegd aan de colleges van GS en B&W.

nationaal programma groningen

	7. Het bestuur geeft de opdracht aan het programmabureau om een analyse te laten uitvoeren waarom de uitvoering achterblijft en welke oplossingen mogelijk zijn om hierin versnelling aan te brengen. 8. Het programmabureau vraagt Caspar van den Berg of hij bereid is om op basis van een vooraf geformuleerde opdracht, rekening houdend met de signaleringen uit de voorzittersbrief, te adviseren over: ➤ Een toekomstig governancemodel, waarbij specifiek rekening wordt gehouden met de betrokkenheid van maatschappelijke partijen en het betrekken van de marktsector bij de baanbrekers. ➤ De wenselijkheid van het omvormen van Nationaal Programma Groningen tot een zelfstandige stichting. Een afschrift van de geformuleerde opdracht wordt gedeeld met het bestuur. Bovenstaande opdracht wordt in samenhang beschouwd met: ➤ De wijze waarop de provincie/CdK de regierol gaat vormgeven, mede in het kader van het overleg met het Rijk over de Toekomstagenda. ➤ De verantwoordelijkheidsverdeling tussen de provincie en Nationaal Programma Groningen bij de voorbereiding en indiening van baanbrekers. 9. Wanneer de toekomstige besluiten consequenties hebben voor het programmakader, dan worden raden en Staten daarbij betrokken.
	Ter informatie
8.	Mededelingen a. Goedgekeurde programma's en projecten door het DB op 23 mei 2022 Het bestuur heeft kennisgenomen van de projecten waar het DB op 23 mei mee ingestemd heeft: ➤ Zeven projecten van de gemeente Eemsdelta: 1. De stille rijkdom van De Ploeg en de Amsterdamse School (E10) 2. Campusontwikkeling Eemsdelta "Het Festival" (E11) 3. Veilig en leefbaar entree Termunten (E12) 4. JongGOUD Eemsdelta (E13) 5. Ruimte voor bewonersinitiatieven in Eemsdelta (E15) 6. Sportcomplex Oldencate Spijk (E16) 7. Tijd voor Toekomst Eemsdelta college (E17) ➤ Een project van de gemeente Groningen: Versterken openbare ruimte en ruimtelijke structuur in Beijum (G17) ➤ Een project van de gemeente Midden-Groningen: Hoogezand-Noord fase 1.2 (M22) ➤ Vier projecten van de provincie: 1. Vervolg aanvraag provinciale deel Tijd voor Toekomst (P48) 2. Groene waterstof op weg in Groningen (P63)

nationaal programma groningen

3. Impuls vrijetijdseconomie en gebiedsontwikkeling (P64)

4. Verbetering mentale gezondheid (P65)

- Toukomstproject Nieuwe Zaaiplaatsen voorbereidend project (T35)

Met dien verstande dat bij de projecten E12, E15, E16, E17, G17, M22, P48 en P63 nog aan de technische voorwaarden wordt voldaan zoals omschreven in de adviezen. De afhandeling hiervan is gemandateerd aan de programmadirecteur. Bij de projecten E17, P48 en P63 is inmiddels aan de technische voorwaarden voldaan.

Annalies Usmany-Dallinga heeft erop gewezen dat de beoordelingscommissie onlangs herhaaldelijk vragen heeft gesteld over een ingediend project en vraagt zich af of dit echt noodzakelijk was. Herman Rinket heeft opgemerkt dat er ook vrijwilligers zijn die onvrede uiten over het feit dat het soms lang duurt voor een project van start kan gaan. Afgesproken is dat deze voorbeelden worden gedeeld met het programmabureau.

Een aantal bestuursleden heeft erop gewezen dat het van belang is om bij het plannen van nieuwe projecten ook goed te kijken naar implementatie- en uitvoeringskracht.

b. Voorbereidend project (pilots) Landschapswerkplaats

In september 2021 heeft het DB ingestemd met het voorbereidend project voor de Landschapswerkplaats (Toukomstproject). Het voorbereidende project bestaat uit pilots in drie gebieden in de provincie en het uitwerken van een projectplan voor de lange termijn. Het bestuur heeft kennisgenomen van de terugkoppeling van de resultaten van de pilots, die zijn afgestemd met de desbetreffende gemeenten. In de DB-vergadering van 14 juli zal het projectplan van de gehele Landschapswerkplaats ter besluitvorming voorliggen. Er is opgemerkt dat het project volle aandacht vraagt van gemeenten, waterschappen en beheerders.

c. Gevolgen van stijgende bouwkosten voor Nationaal Programma Groningen

Bij verschillende projecten van Nationaal Programma Groningen is sprake van stijgende bouwkosten. Het bestuur heeft kennisgenomen van de notitie waarin de gevolgen hiervan voor lokale en thematische programma's in kaart zijn gebracht. Daarbij is opgemerkt dat het opvangen risico's (waaronder stijgende bouwkosten) in eerste instantie bij provincie/gemeenten zelf ligt. Ook is aangegeven dat IMG en NCG dit probleem recent hebben aangekaart bij de staatssecretaris. Het bestuur wacht uitkomsten daarvan af, waarbij is opgemerkt dat er op dit moment geen compensatieregeling bij het Rijk bestaat.

d. WOB-verzoeken

Het bestuur heeft kennisgenomen van de volgende WOB-verzoeken die de afgelopen tijd zijn ingediend:

- Bij de gemeente Groningen is een WOB-verzoek ingediend over de versterkingsaanpak. Er heeft afstemming met het programmabureau plaatsgevonden over de documenten die de gemeente naar aanleiding van het verzoek openbaar wilde maken, voor zover van toepassing op Nationaal Programma Groningen. Dit betrof voornamelijk reeds gepubliceerde openbare documenten.

- Er is een WOB-verzoek ingediend bij het programmabureau over het functioneren van een medewerker van het programmabureau. Dit verzoek is ingediend naar aanleiding van het initiatief dat de betreffende medewerker heeft genomen om in gesprek te gaan met deze persoon (wegens het veelvuldig uiten van onvrede over Nationaal Programma Groningen op social media). Dit WOB-verzoek is afgewezen omdat het geen betrekking had op een bestuurlijke aangelegenheid.
- Er is een WOB-verzoek ingediend bij het programmabureau door een masterstudent van de Universiteit van Amsterdam. Dit had betrekking op communicatie over waterstofprojecten. Dit verzoek is na een informatief gesprek tussen de student en het programmabureau weer ingetrokken.

e. Wijziging subsidieregeling Loket Leefbaarheid

De subsidieregeling voor het Loket Leefbaarheid wordt jaarlijks geëvalueerd met de uitvoerders Groninger Dorpen en SNN. Dit jaar bleek uit de evaluatie dat het goed zou zijn de subsidiabele kosten te verruimen zodat ook vervangingskosten (deels) subsidiabel worden. Het programmabureau zorgt ervoor dat deze wijziging wordt doorgevoerd, de aangepaste regeling wordt vastgesteld door GS en gepubliceerd in het provinciaal blad.

f. Werkbezoek bestuur

Op 30 september wordt van 10:00-16:00 uur een werkbezoek georganiseerd voor het bestuur, waarbij ook de beoordelingscommissie wordt uitgenodigd. Vakland Het Hogeland is één van de te bezoeken projecten.

g. Onderzoek Investico

Investico (onderzoeksjournalistiek) is zich aan het oriënteren op het gasdossier in Groningen, waaronder Nationaal Programma Groningen. Binnenkort vindt een afspraak met hen plaats. Zij hebben ook de voorzitter van de beoordelingscommissie benaderd, voor een toelichting op het advies dat door de commissie is uitgebracht. De voorzitter van de beoordelingscommissie heeft hiervoor echter, op basis van afspraken die hierover gemaakt zijn, verwezen naar de voorzitter van het bestuur.

h. Oprichting stichting Roemte (Toukomst)

De oprichting van de stichting Roemte is naar verwachting volgende week afgerond. Binnen het mandaat van programmadirecteur is voor de periode oktober 2021 tot maart 2022 een bedrag bevoorschot aan de stichting. Er moet nu een tweede bevoorschotting plaatsvinden van 125.000 euro. Dit is gecheckt door de provincie. Er is akkoord van het bestuur nodig om dit uit te keren, omdat dit bedrag buiten het mandaat van de programmadirecteur valt.

Besluit:

- Het bestuur is akkoord met een tweede bevoorschotting van 125.000 euro aan de stichting Roemte.

i. Hoog Hammen

nationaal programma groningen

	Als gevolg van het feit dat bestuurlijke besluitvorming over Roemte bij de provincie lang op zich heeft laten wachten is de boerderij Hoog Hammen verkocht aan een ander waardoor de stichting Roemte het niet meer kan aankopen. Een aantal bestuursleden heeft erop gewezen dat dit een zeer onwenselijke situatie is.
9.	Rondvraag/ w.v.t.t.k. • De programmadirecteur geeft aan dat uit een evaluatie van het traineeprogramma is gebleken dat daar veel enthousiasme over bestaat. Daarom wordt na afloop van het huidige traineeprogramma een nieuw traineeprogramma gestart. De vertaling hiervan is terug te vinden in de begroting van het programmabureau, die in het najaar op de agenda van het AB staat. Daarnaast heeft de programmadirecteur aangekondigd dat op 15, 16 en 17 september een Hackathon over het thema jongeren en energie plaatsvindt. De resultaten worden gepresenteerd op 11 november. Bestuursleden die geïnteresseerd zijn om bij de hackathon of de presentatie ervan aanwezig te zijn kunnen dit melden bij het programmabureau (Melissa van Hoorn en Cora-Yfke Sikkema hebben dat gedaan). • Met betrekking tot de baanbrekers heeft Adriaan Beenen namens EZK aangeboden om te helpen met de verdere uitwerking van de baanbrekers. De voorzitter stelt voor om EZK ook uit te nodigen voor het rondetafelgesprek dat met Fascinating is georganiseerd. De uitgewerkte plannen voor de baanbrekers komen bij het AB van oktober terug op de agenda. Er is afgesproken dat in dit stadium het verslag desgewenst benut kan worden om te communiceren over de uitkomsten van deze vergadering richten raden/Staten. • Herman Rinket wijst op signalen die hij heeft ontvangen over dat het gebied rondom Grijpskerk buiten het werkingsgebied van Nationaal Programma Groningen valt, terwijl dit inmiddels wel aardbevingsgebied is (naar aanleiding van gasopslag in Grijpskerk). De voorzitter geeft aan dat hier eventueel vanuit het thematisch programma aandacht voor zou kunnen zijn. Contact hierover moet in eerste instantie via de verantwoordelijk gedeputeerde verlopen. • Adriaan Hoogendoorn meldt dat naar aanleiding van de bijeenkomst voor raden en Staten over Nationaal Programma Groningen raadsvragen door de VVD-fractie zijn gesteld waarbij zorgen zijn geuit over de toekomstige koers van Nationaal Programma Groningen.
10.	Sluiting